

Besluit indeplaatsstelling – Selibon Lagun

Datum 15 november 2024

De waarnemend Rijksvertegenwoordiger,

Overwegende;

- Dat de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) op 21 oktober 2024 haar inspectierapport m.b.t. Selibon Lagun naar de wnd. Rijksvertegenwoordiger heeft gestuurd;
- Dat in het rapport van de ILT is geconstateerd dat er momenteel sprake is van grote risico's voor het milieu, de gezondheid van de mens en natuur en dat de situatie bij Selibon Lagun zorgwekkend, complex en urgent is;
- Dat de ILT verder in de aanbiedingsbrief aan de wnd. Rijksvertegenwoordiger aangaf dat zij van mening is dat er sprake is van taakverwaarlozing aan de zijde van het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire;
- Dat de wnd. Rijksvertegenwoordiger op 23 oktober 2024 het bestuurscollege heeft gevraagd te reageren op het inspectierapport van de ILT van 21 oktober 2024.
- Dat de wnd. Rijksvertegenwoordiger in bovenstaande brief reeds stelde dat er mogelijk sprake was van taakverwaarlozing aan de zijde van het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire;
- Dat het bestuurscollege van Bonaire de constatering dat er sprake is van een zorgwekkende complexe en urgente situatie bij Selibon Lagun ook deelt zoals blijkt uit de brief d.d. 1 november 2024;
- Dat de maatregelen, zoals door het bestuurscollege aangegeven in haar reactie van 1 november 2024, niet concreet bijdragen aan het daadwerkelijk en op korte termijn verbeteren van de illegale en zorgwekkende situatie bij Selibon Lagun;
- Dat er niet wordt voorzien in maatregelen die een oplossing bieden voor de in het Inspectierapport benoemde overtredingen en er onvoldoende dan wel te weinig aandacht is voor de risico's voor milieu en gezondheid en natuur, zoals blootstelling voor omwonenden aan luchtverontreiniging, brand (die zich kan uitbreiden tot de opslag van plastic en de daarnaast gelegen opslag van afgewerkte olie) en dieren die vrij rondlopen op het terrein potentieel kunnen bijdragen aan verspreiding van ziekten en eventuele besmettingen die zich kunnen bevinden op de stortplaats en in het biomedisch afval dat maandenlang ongekoeld opgeslagen wordt in zeecontainers;
- Dat de maatregelen die het bestuurscollege heeft ondernomen of van plan is te ondernemen urgentie missen, onvoldoende concreet zijn of besluitvorming in zijn geheel ontbreekt;

Voorts overwegende;

- Dat artikel 231, eerste lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, voor zover hier van belang, regelt dat de Rijksvertegenwoordiger namens het bestuurscollege voorziet in de door de wet gevorderde beslissing ten laste van het openbaar lichaam, indien het openbaar lichaam deze beslissing niet of niet naar behoren neemt.
- Dat de wnd. Rijksvertegenwoordiger op 13 november 2024 om 08.30 uur zijn voornemen tot indeplaatsstelling – Selibon Lagun in schrift aan het bestuurscollege van Bonaire heeft overhandigd;
- Dat de wnd. Rijksvertegenwoordiger op 13 november 2024 om 23.55 uur de zienswijze van het bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire heeft ontvangen;

Voorts overwegende;

- Dat ik hieronder specifiek in ga op enkele punten uit de zienswijze van het OLB zoals ontvangen op 13 november 2024;
- 1) U stelt dat sinds het aantreden van het Bestuurscollege op 25 oktober 2023 direct stappen zijn ondernomen om de structurele uitdagingen op het gebied van afvalbeheer en milieuveiligheid bij Selibon Lagun aan te pakken. Hierbij noemt u dat op 4 december 2023 een Last Onder Dwangsom is opgelegd in verband met geconstateerde overtredingen van de hindervergunning;
- Op 4 december is echter slechts een voornemen last onder dwangsom verstuurd. Hierin wordt gesteld dat de benoemde overtredingen uiterlijk 31 december 2023 ongedaan moeten zijn gemaakt. Deze termijn is verstreken zonder dat is overgegaan tot het opleggen van de last. Hier is dus niet handhavend opgetreden;
- 2) De Stuurgroep CN sinds 24 juni akkoord is gegaan met een vervolproces waarin Omgevingsdienst NL op korte termijn per eiland start met ondersteuning van de versterking van het VTH-stelsel.
- Dat eventuele (beleidsmatige) stappen die daar wellicht in de toekomst uit voortvloeien niet weg nemen dat er in het hier en nu overtredingen van de hindervergunning bij Selibon Lagun plaats

vinden en het bestuurscollege al lange tijd niet op de door Selibon in 2022 ingediende hindervergunning heeft besloten.

- 3) Aangegeven wordt dat het bestuurscollege het Rijk erop heeft geattendeerd dat de Algemene Wet Bestuursrecht niet van toepassing is voor Bonaire en dat is aangedrongen op van toepassing verklaren van o.a. Hoofdstuk 5 inzake Handhaving.
- Het is correct dat hoofdstuk 5 van de Awb niet van toepassing is op Bonaire. Er staan op basis van de wet vrom BES echter voldoende instrumenten tot uw beschikking om op andere wijze invulling te geven aan uw handhavingstaak.
- 4) Dat uit de zienswijze van het bestuurscollege blijkt dat er niet nog steeds niet, of niet voldoende, wordt voorzien in maatregelen die een oplossing bieden voor alle in het Inspectierapport benoemde overtredingen en er onvoldoende dan wel te weinig aandacht is voor de risico's voor milieu, gezondheid en natuur;
- Dat zowel in de eerder ingediende brief van het bestuurscollege van 1 november 2024 alsmede in de brief van 13 november een concreet plan van aanpak, planning en financiële onderbouwing ontbreekt om de door het ILT geconstateerde tekortkomingen aan te pakken.
- Dat ik op basis hiervan geen vertrouwen heb dat het bestuurscollege op korte termijn zal overgaan tot concrete acties om de geconstateerde tekortkomingen zoals benoemd in het ILT rapport snel, doeltreffend en effectief op te pakken;
- Dat bovenstaande gezien de zorgwekkende, complexe en urgente situatie bij Selibon Lagun wel noodzakelijk is;

Voorts overwegende;

- Dat er op 9 december 2022 een vergunningsaanvraag is ingediend door Selibon Lagun;
- Dat het bestuurscollege niet, heeft beslist op de ingediende vergunningsaanvraag conform artikel 10 en 11 van de Hinderverordening Bonaire;
- Dat zowel in de eerder ingediende brief van het bestuurscollege van 1 november 2024 alsmede in de zienswijze van 13 november onvoldoende concrete acties worden aangekondigd om stappen te ondernemen om te beslissen op de vergunningsaanvraag van 9 december 2022;

Voorts overwegende;

- Dat, zoals vastgesteld in brieven en rapportages over inspecties uitgevoerd door het OLB, een deel van de inrichting, waaronder de stortplaats, de tanks voor opslag van afgewerkte olie, het KCA-depot, de glascrusher, de slob-faciliteit en de destillatie-installatie, momenteel in werking is zonder een Hindervergunning of vergunning Wet vrom BES;
- Dat het bestuurscollege niet handhavend optreedt tegen het ontbreken van een dekkende Hindervergunning of vergunning Wet vrom BES conform artikel 10.2, tweede lid, Wet vrom BES juncto artikel 5.1, tweede lid Wet vrom BES;
- Dat zowel in de eerder ingediende brief van het bestuurscollege van 1 november 2024 alsmede in de zienswijze van 13 november onvoldoende concrete acties worden aangekondigd om stappen te ondernemen om op te treden tegen het ontbreken van een dekkende Hindervergunning of vergunning Wet vrom BES conform artikel 10.2, tweede lid, Wet vrom BES juncto artikel 5.1, tweede lid Wet vrom BES;

Voorts overwegende;

- Dat een deel van de voorschriften van de verleende Hindervergunning wordt overtreden waaronder door:
 - Het ontbreken van 'good housekeeping' (1.2 van de vergunningvoorschriften)
 - Het onjuist opslaan van asbesthoudend materiaal (4.9.1 t/m 4.9.4 van de vergunningvoorschriften)
 - De opslag van biomedisch afval in niet gekoelde zeecontainers (4.5.1 van de vergunningvoorschriften)
 - Het ontbreken van emissie-metingen van de afvalverbrandingsinstallatie (7.2.9 van de vergunningvoorschriften)
 - Het begraven van (slacht)afval (4.1.1 van de vergunningvoorschriften)
 - Het ontbreken van een deugdelijk hekwerk rond het afvalcentrum (1.2.4 van de vergunningvoorschriften)
 - Het niet uitvoeren van oefeningen op basis van het bedrijfsnoodplan (6.1.3 van de vergunningvoorschriften)
 - Het niet adequaat bijhouden van registers, metingen, keuringen en controles (1.3.1 van de vergunningvoorschriften);

Voorts overwegende;

- Dat de door het bestuurscollege op 13 november 2024 aan Selibon opgelegde last onder dwangsom onvolledig is gelet op de bovenstaande in het ILT rapport geconstateerde overtredingen;
- Dat het bestuurscollege niet handhavend optreedt tegen alle overtredingen van de vergunningsvoorschriften conform artikel 10.2, tweede lid, Wet vrom BES, artikel 5.1, tweede lid Wet vrom BES

juncto artikel 6.1, eerste lid, van het Inrichtingen en Activiteitenbesluit BES;

- Dat het bestuurscollege reeds langere tijd op de hoogte is van het feit dat Selibon bij de locatie Lagun de bestaande vergunningsvoorschriften overtreedt, dat het bestuurscollege hier bij herhaling op gewezen is door de ILT en de afdeling VTH van het OLB, maar dat het bestuurscollege niet in staat is gebleken handhavend op te treden;
- Dat door het niet handhavend optreden door het bestuurscollege tegen bepaalde overtredingen van de voorschriften van de verleende hindervergunning het risico vergroot dat onbevoegden het terrein van het afvalcentrum bij Selibon Lagun betreden waardoor er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan op het terrein van het afvalcentrum van Selibon Lagun;
- Dat het handhavend optreden tegen alle overtredingen als een samenhangend geheel moet worden beschouwd;
- Dat er daarom indeplaatsstelling plaats vindt op het geheel van de geconstateerde tekortkomingen op de handhaving;
- Dat er een directe en onlosmakelijke link is tussen de geconstateerde overtredingen en de gevaarlijke situatie voor natuur, gezondheid en milieu.

Voorts overwegende;

- Dat, zoals vastgesteld in brieven en rapportages over inspecties uitgevoerd door het OLB, het bestuurscollege pas is overgegaan tot handhaving en/of oplegging van de aangekondigde last onder bestuursdwang na het verstrijken van drie van de vier aan het opheffen van de overtredingen gekoppelde termijnen;
- Dat het bestuurscollege pas is overgegaan tot handhaving en/of oplegging van de aangekondigde last onder bestuursdwang op 13 november 2024 nadat ik mijn voornemen tot indeplaatsstelling aan het bestuurscollege heb aangekondigd;
- Dat de door het bestuurscollege opgelegde bestuursdwang onvolledig is en tekortschiet om de situatie bij Selibon Lagun te herstellen;
- Dat ik op basis hiervan geen vertrouwen heb dat het bestuurscollege op korte termijn zal overgaan tot doeltreffende acties om de geconstateerde tekortkomingen op het gebied van handhaving zoals benoemd in het ILT rapport op te pakken;
- Dat gezien de zorgwekkende, complexe en urgente situatie bij Selibon Lagun doeltreffend ingrijpen wel noodzakelijk is en het bestuurscollege de gevorderde beslissingen niet of niet naar behoren neemt;

Voorts overwegend;

- Dat de wnd. Rijksvertegenwoordiger bij brief van 23 oktober 2024 al aangaf dat de situatie bij Selibon Lagun zorgwekkend, complex en urgent was en aandrang op spoedig ingrijpen door het bestuurscollege van OLB bij Selibon Lagun;
- Dat op 5 november 2024 daarbovenop opnieuw een brand is geweest op de locatie van Selibon Lagun waarbij een enorme rookontwikkeling plaatsvond, vele mensen in de omgeving geëvacueerd moesten worden en waarbij ternauwernood door het adequate optreden van de brandweer voorkomen kon worden dat de aldaar aanwezige olieopslagtanks in brand zouden raken of zouden ontploffen;
- Dat de maatschappelijke onrust en zorgen groot zijn en alleen maar toenemen;
- Dat de brand heeft geleid tot een spoedvergadering van de eilandraad waarbij wederom duidelijk werd dat de emoties en zorgen van niet alleen de omwonenden – verenigd in Asosashon Pro Lagun – maar van de gehele gemeenschap buitengewoon groot zijn en de bevolking zich nauwelijks gehoord voelt;
- Dat hiermee de urgentie nog verder is toegenomen waarmee de situatie nu naar mijn oordeel ook spoedeisend is als bedoeld in artikel 231 van de WolBES;

Concluderend:

Dat er sprake is van taakverwaarlozing door het bestuurscollege van Bonaire op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Selibon Lagun;

Besluit:

Gezien het bepaalde in artikel 231, eerste en tweede lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba zal ik voorzien in de benodigde beslissingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij Selibon Lagun, waaronder in elk geval thans:

1. Namens het bestuurscollege van Bonaire:
De vergunningsaanvraag van Selibon Lagun d.d. 9 december 2022 over te nemen van het BC en als eerste stap een beoordeling op volledigheid van de aanvraag uit te voeren;
2. Namens het bestuurscollege van Bonaire:
De door het openbaar lichaam Bonaire opgelegde last onder bestuursdwang, aan Selibon N.V. van 13 november 2024 met kenmerk Z/24/018868, in te trekken;

3. Namens het bestuurscollege van Bonaire:
Aan Selibon Lagun een voornemen tot last onder bestuursdwang te verzenden om de overtreding van de voorschriften van de vigerende vergunning ongedaan te (doen) maken, conform bijgevoegd voornemen;
4. van dit besluit mededeling te doen in de Staatscourant;
5. een afschrift van dit besluit aan het bestuurscollege van Bonaire te sturen;
6. een afschrift van dit besluit aan Selibon Lagun te sturen.

Termijn en werking van de indeplaatsstelling:

Deze indeplaatsstelling zal niet langer dan strikt noodzakelijk worden ingezet totdat alle activiteiten zijn vergund en de overtredingen ongedaan zijn gemaakt of zoveel eerder als ik dat op basis van advies van de experts zoals het ILT mogelijk acht. U zult maandelijks worden geïnformeerd over de stappen die ik samen met de verschillende instanties zal zetten.

*De (waarnemend) Rijksvertegenwoordiger van Bonaire, Sint Eustatius en Saba,
J. Helmond*

Rechtsmiddelenclausule

Een belanghebbende kan tegen dit besluit beroep instellen bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop de beschikking is verzonden, worden gestuurd naar het Gerecht in Eerste Aanleg, Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.